

PŘEDMLUVA 9

I. ÚVOD 19

1. Měřicí soustava 19

2. Snímač (člen pro sběr informací) 24

3. Přenosové vlastnosti snímačů 26

3.1 Fyzikální a matematický model snímače 26

3.2 Charakteristiky snímačů 29

3.3 Přenos informace snímačem 30

OBSAH II. ODPOROVÉ SNÍMAČE 33

4. Úvodní část 33

5. Odporové snímače kontaktové 37

5.1 Princip 37

5.2 Kontaktový systém 38

5.3 Materiál kontaktů 43

5.4 Konstrukce kontaktů 43

5.5 Použití kontaktoových snímačů 47

6. Odporové snímače využívající stykového odporu 64

6.1 Princip 64

6.2 Použití snímače 67

7. Odporové snímače polohy (měřicí potenciometry) 67

7.1 Základní vlastnosti potenciometrů 68

7.2 Konstrukce potenciometrů 71

7.3 Použití potenciometrů 75

8. Odporové snímače deformace (tenzometry)

8.1 Změna vodivosti kovů při jejich deformaci 75

8.2 Rozdělení snímačů 78

8.3 Snímače vysokých tlaků 78

8.4 Snímače s volným odporovým článkem 79

8.5 Kovové tenzometry lepené 80

8.6 Polovodičové tenzometry 86

8.7 Deformace přechodu PN 92

8.8 Dynamický režim tenzometru 93

8.9 Použití odporových tenzometrů 95

9. Odporové snímače tepelné 103

9.1 Odporové snímače teploty 103

9.2 Odporové snímače vakua 118

9.3 Odporové analyzátoary plynů 120

9.4 Odporové snímače rychlosti prostředí (anemometry) 127

10. Odporové snímače záření 130

10.1 Odporové snímače pro záření světelné 130

10.2 Odporové snímače infračerveného záření (bolumetry) 136

10.3 Odporové snímače jaderného záření 139

11. Odporové snímače magnetických veličin 140

12. Odporové snímače vlhkosti 144

13. Elektrolytické snímače 148

13.1 Snímač koncentrace roztoku 149

13.2 Další použití elektrolytických snímačů 153

III. IONIZAČNÍ SNÍMAČE 156

14. Ionizační snímače polohy 156

15. Ionizační snímače jaderného záření 157

15.1	Ionizační komora	158
15.2	Impulsový ionizační snímač (Geigerův-Müllerův čítač)	161
15.3	Proporciální ionizační snímač	166
15.4	Použití ionizačních snímačů jaderného záření	167
16.	Ionizační snímač vakua termoemisioní	171
17.	Ionizační snímač vakua se studenou katodou	174
IV.	EMISNÍ SNÍMAČE	177
18.	Emisní snímače světelného záření (fotonky)	177
18.1	Fotokatoda	177
18.2	Konstrukce snímače	181
18.3	Plynem plněná fotonka	182
18.4	Fotoelektrické násobiče	185
19.	Mechanicky řízené elektronky (mechanotrony)	190
20.	Scintilační snímače jaderného záření	192
V.	INDUKČNOSTNÍ SNÍMAČE	195
21.	Rozbor	195
22.	Indukčnostní snímač s malou vzduchovou mezerou	196
22.1	Magnetický obvod snímače	198
22.2	Základní charakteristika snímače	203
22.3	Konstrukce snímače	206
23.	Indukční snímač s otevřeným magnetickým obvodem	208
24.	Indukčnostní snímač s potlačeným polem	210
25.	Indukčnostní snímač bez feromagnetika	212
25.1	Indukčnost snímače	213
25.2	Výstupní napětí snímače	214
26.	Použití indukčnostních snímačů	217
26.1	Měření rozměrů	217
26.2	Měření tlakových a tahových sil	218
26.3	Měření kroutícího momentu	220
26.4	Měření průtoku	222
26.5	Měření deformací	223
26.6	Měření tlaků	223
26.7	Měření zrychlení	225
26.8	Měření ostatních veličin	226
27.	Indukčnostní snímače úhlové výchylky	227
27.1	Snímače pro malé úhlové výchylky	227
27.2	Snímače pro velké úhlové výchylky	228
28.	Indukčnostní snímače s číslicovým výstupem	230
28.1	Indukčnostní snímače pro velké výchylky	231
28.2	Magnetické měřítko	231
28.3	Oscilátorový snímač	232
29.	Selsyny a magnesyny	235
29.1	Princip selsynu	235
29.2	Spojení selsynů a jejich charakteristiky	236
29.3	Polohový transformátor	238
29.4	Magnesyn	240
30.	Indukčnostní snímače rychlostní	241
30.1	Princip	241
30.2	Použití rychlostních snímačů	242

VI.	MAGNETICKÉ SNÍMAČE	244
31.	Magnetoelastické snímače	244
31.1	Princip	244
31.2	Materiál a konstrukce snímače	246
32.	Magnetoanizotropní snímače	249
32.1	Snímače tahové a tlakové síly	251
32.2	Snímače kroutícího momentu	251
32.3	Snímač mechanického napětí	253
33.	Snímače využívající inverze Wiedemanna jevu	255
33.1	Princip snímače	255
33.2	Snímač tlakové a tahové síly	257
33.3	Snímač kroutícího momentu	258
33.4	Snímač deformace	258
34.	Magnetické snímače teploty	259
34.1	Materiál a konstrukce snímače	260
VII.	KAPACITNÍ SNÍMAČE	261
35.	Princip	261
36.	Rozbor vlastností	263
36.1	Změna mezery mezi deskami	263
36.2	Změna plochy desek	266
36.3	Změna dielektrika	269
36.4	Silové působení u kapacitního snímače	271
36.5	Výkon snímače	271
37.	Použití a konstrukce kapacitních snímačů	272
37.1	Měření polohy (geometrických rozměrů)	273
37.2	Měření tlakové síly	274
37.4	Měření tlaku	274
37.4	Měření kroutícího momentu	277
37.5	Měření hladiny	279
37.6	Měření vlhkosti a analýza	280
VIII.	POLAROGRAFICKÉ SNÍMAČE	282
38.	Princip snímače	282
39.	Polarizace rtuťové elektrody	283
40.	Konstrukce snímače	285
IX.	HALLOVY SNÍMAČE	289
41.	Princip snímače	289
42.	Konstrukce snímače	290
X.	INDUKČNÍ SNÍMAČE	293
43.	Princip indukčního snímače	293
44.	Snímače elektromagnetické	293
44.1	Elektromagnetické snímače pro přímočarý pohyb	294
44.2	Vibrační elektromagnetický snímač	296
44.3	Elektromagnetické snímače pro úhlový pohyb	297
45.	Elektrodynamické snímače	299
45.1	Snímače přímočarého pohybu	300
45.2	Elektrodynamický snímač vibrací	301
45.3	Elektrodynamický snímač úhlové rychlosti	309
46.	Indukční průtokoměr	315
46.1	Princip	315
46.2	Konstrukce snímače	316

46.3	Elektrický obvod snímače	318
46.4	Použití snímače	320
47.	Magnetostrikční snímač	320
XI.	PIEZOELEKTRICKÉ SNÍMAČE	322
48.	Princip snímače	322
49.	Materiál piezoelektrických snímačů	324
50.	Elektrický obvod snímače	327
51.	Použití piezoelektrického snímače	330
51.1	Snímače tlakové síly	330
51.2	Snímače tlaku	331
51.3	Snímače zrychlení	334
51.4	Snímače výchylky	338
52.	Piezoelektrický snímač teploty	339
XII.	PYROELEKTRICKÉ SNÍMAČE	342
XIII.	TERMoeLEKTRICKÉ SNÍMAČE	343
53.	Princip	343
54.	Materiály termoelektrických snímačů	344
54.1	Termoelektrické snímače pro nízké teploty	346
54.2	Termoelektrické snímače pro vyšší teploty	348
54.3	Snímače z nekovových materiálů	351
54.4	Ostatní snímače	351
55.	Použití termoelektrického snímače	352
55.1	Termoelektrické snímače teploty	352
55.2	Termoelektrický snímač množství tepla	362
55.3	Termoelektrický snímač hustoty tepelného toku	362
55.4	Snímač tepelného záření	363
55.5	Ostatní aplikace termoelektrického článku	365
56.	Parazitní vlivy u termoelektrického článku	365
56.1	Chyba měřicího spoje termoelektrického článku	365
56.2	Chyba srovnávacího spoje termoelektrického článku	366
XIV.	SNÍMAČE SVĚTELNÉHO ZÁŘENÍ	369
57.	Princip snímače	369
58.	Charakteristiky snímače	370
XV.	ELEKTROKINETICKÉ SNÍMAČE	375
XVI.	POTENCIOMETRICKÉ SNÍMAČE (SNÍMAČE pH)	376
59.	Princip	376
60.	Konstrukce snímače	378
60.1	Měrné elektrody	378
60.2	Porovnávací elektrody	382